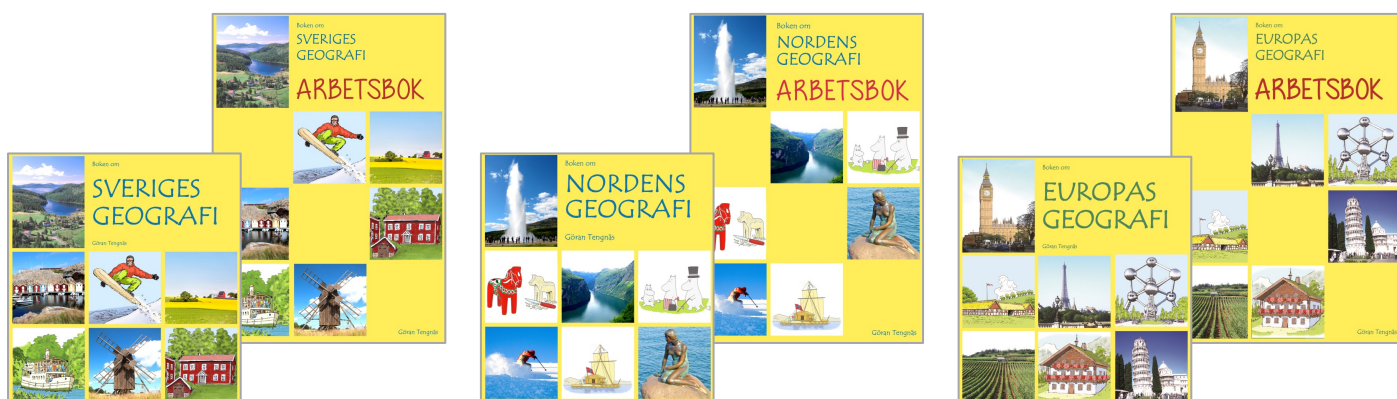

Boken om Sveriges, Nordens och Europas geografi

Enligt Lgr 22 och kursplanen i geografi ska eleverna ha kunskaper om namn och läge på geografiska objekt i Sverige, Europa och världen. Ett urval av hav, sjöar, floder, berg, öknar, regioner, länder och städer.

Vidare ska de ha kunskaper om digitala och analoga kartor och deras uppbyggnad med gradnät, färger, symboler och skala. Topografiska och tematiska kartor,

De ska även ha Introduktion till jordens endogena och exogena processer, samt hur dessa formar och förändrar landskapet.

Eleverna ska även ha kunskaper om några natur- och kulturlandskap i Sverige, Europa och världen, samt klimat- och vegetationszoner samt på vilka sätt klimatet påverkar människans livsmiljöer,

Eleverna ska även ha kunskaper om jordens naturresurser, till exempel vatten, odlingsmark, skogar och mineraler. Var på jorden olika naturresurser finns och hur människors användning av resurserna påverkar landskapet

Vidare ska eleverna studera några grundläggande orsaker till och konsekvenser av fattigdom och ohälsa.

Eleverna ska även studera hållbarhetsfrågor, som hur val och prioriteringar på individ- och samhällsnivå kan påverka miljön och främja hållbar utveckling.

När vi har tagit fram våra nya läromedel i geografi, har vi tagit fasta på dessa intentioner i kursplanen. Vi kan nu presentera helt nya grundböcker och arbetsböcker som behandlar Sveriges, Nordens och Europas geografi.

De kunskapskravsrelaterade texterna i de tre grundböckerna är rikligt kompletterade med både fotografier och illustrationer i färg.

I de olika arbetsböckerna får eleverna utveckla sin förmåga att utforska och analysera samspelet mellan människa, samhälle och natur i olika delar av Sverige, Norden och Europa. Utifrån våra sex olika komponenter i denna läromedelsserie, får eleverna analysera hur naturens egna processer och människans verksamhet formar och förändrar livsmiljöer i olika delar av Sverige, Norden och Europa.

I **Boken om Sveriges geografi**, i **Boken om Nordens geografi** och i **Boken om Europas geografi**, låter vi eleverna arbeta med namngeografi, natur- och kulturlandskap och deras samband, olika kartor och dess uppbyggnad, lägen och storleksrelationer mellan olika geografiska objekt, processer som format jordytan, Sveriges, Nordens och Europas befolkningsfördelning, samt Sveriges, Nordens och Europas naturresurser, råvaror, industrier och produkter.

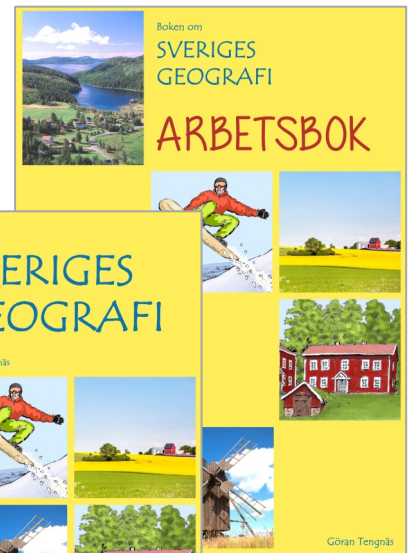
Dessutom läggs stor vikt på en hållbar utveckling, t.ex. hur egna handlingar i vardagen kan påverka miljön, betydelsen av val av energislag, samt skillnaden mellan en förnybar och en icke förnybar energikälla.

I vår första del, **Boken om Sveriges geografi**, arbetar eleverna med kapitel som *Vad är geografi?*, *Sverige - vårt land*, *Kartan*, *Så formades Sverige*, *Väder och klimat*, *Våra naturresurser*.

Förutom dessa övergripande geografikunskaper, får eleverna utforska olika livsmiljöer i Sverige. Dessa livsmiljöer är *I fjällen*, *Vid älven*, *I skogen*, *I staden*, *Vid sjön*, *Längs kust och hav* och *I jordbruksbygden*.

Inom varje livsmiljö studeras sambanden mellan natur- och kulturlandskap. Eleverna kan jämföra och analysera de olika livsmiljöernas naturresurser och näringar, samt fördelningen av Sveriges befolkning.

Alla Sveriges landskap presenteras med både fakta och kartor. De behandlas vart och ett under tillhörande livsmiljö.

Författare: Göran Tengnäs

Illustratör: Per-Anders Nilsson, Göran Tengnäs, Stefan Gustafsson, Bengt Tengnäs

INNEHÅLL

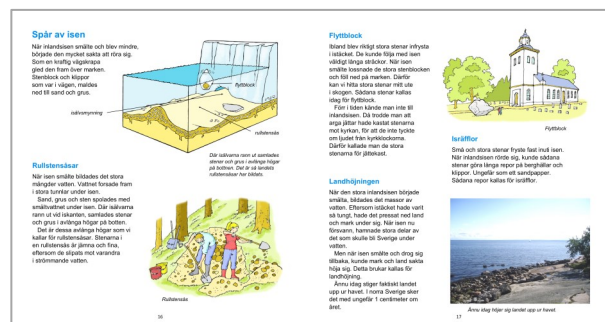
Grundboken och arbetsbokens kapiteluppdelning

- 1 Vad är geografi?
- 2 Sverige - vårt land
- 3 Kartan
- 4 Så formades Sverige
- 5 Väder och klimat
- 6 Våra naturresurser
- 7 I jordbruksbygden
- 8 Längs kust och hav
- 9 Vid sjön
- 10 I staden
- 11 I skogen
- 12 Vid älven
- 13 I fjällen

GRUNDBOK ~ 120 sidor i färg
format 21x22,5 cm

Art nr 471.....98 kr

ARBETSBOK ~ 60 sidor format A4
Art nr 472.....49 kr

I vår andra del, **Boken om Nordens geografi**, arbetar eleverna med de nordiska länderna, Sverige, Norge, Danmark, Finland och Island. Dessutom behandlas utförligt de tre självstyrande områdena Åland, Färöarna och Grönland.

I **Boken om Nordens geografi** beskrivs hur landskapet i Norden skapades under istiden, hur Norden befolkades och hur människorna har påverkat landskapet.

Vidare läggs det stor vikt på samerna, deras historia och hur deras liv ser ut idag.

Eleverna kan jämföra och analysera de nordiska ländernas naturtillgångar och näringar, samt fördelningen av Nordens befolkning. Här finns även kapitel som behandlar Nordens klimat, Nordens natur, arbete i Norden, samarbete i Norden, de nordiska språken, samt hållbar framtid i Norden.

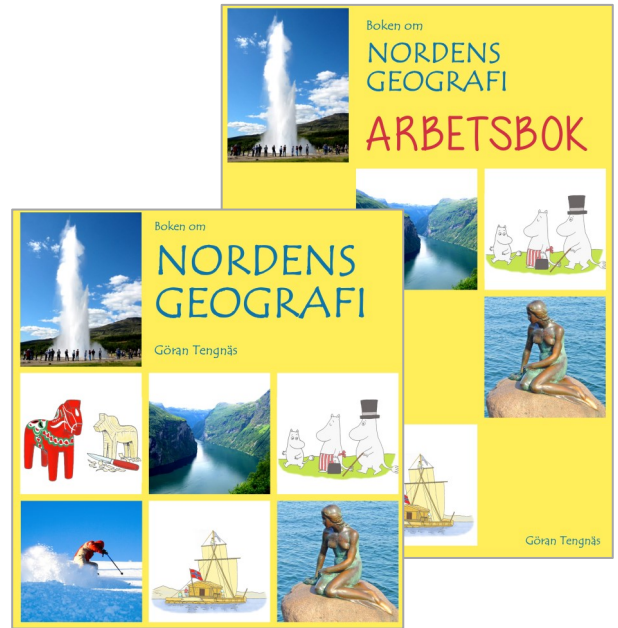
Alla de nordiska länderna presenteras med både fakta och kartor.

Särskilda kapitel gör en fördjupning i jordklotet och dess indelning, men även i det globala ämnet migration.

INNEHÅLL

Grundboken och arbetsbokens kapiteluppdelning

- 1 Jordklotet
- 2 Norden
- 3 Människorna kommer till Norden
- 4 Nordens klimat
- 5 Nordens natur
- 6 Vad arbetar man med?
- 7 Var bor man?
- 8 De nordiska språken
- 9 Nordiskt samarbete
- 10 Samerna
- 11 Nordens länder
- 12 Hållbar framtid i Norden
- 13 Migration

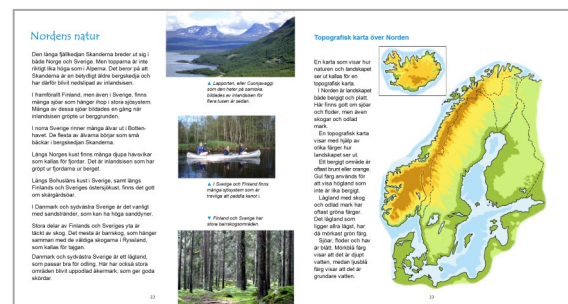
Författare: Göran Tengnäs

Illustratör: Per-Anders Nilsson, Göran Tengnäs, Stefan Gustafsson, Mona Baldin

GRUNDBOK ~ 88 sidor i färg
format 21x22,5 cm

Art nr 481.....94 kr

ARBETSBOK ~ 48 sidor format A4
Art nr 482.....45 kr

I vår tredje del, **Boken om Europas geografi**, arbetar eleverna med kapitel som *Europa - vår egen världsdel*, *Jorden förändras*, *Bergskedjor och vulkaner*, *Vatten i Europa*, *Transporter*, *Energi och hållbar framtid*, *EU - Europeiska unionen*.

Förutom dessa övergripande geografikunskaper, får eleverna utforska olika regioner i Europa. De sex regionerna är *Norden*, *Östersjöländer*, *Västra Europa*, *Centrala Europa*, *Östra Europa* och *Södra Europa*, där Norden beskrivs mer utförligt.

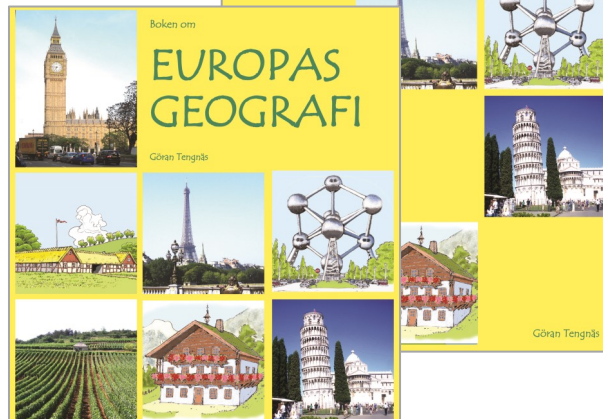
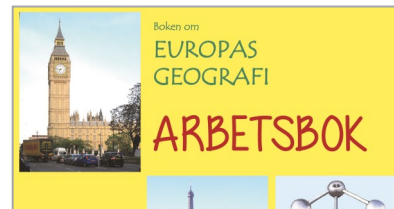
Inom varje region studeras sambanden mellan natur- och kulturlandskap. Eleverna kan jämföra och analysera regionernas naturtillgångar och näringar, samt fördelningen av Europas befolkning.

Stor vikt läggs även vid Europas klimat och natur.

I kapitlet *Jorden förändras* studeras ingående begreppen plattetektonik och kontinentaldrift, men även andra krafter som format jordytan.

I **Boken om Europas geografi** belyses även ojämlika levnadsvillkor i Europa, samt diskuteras hur levnadsvillkoren kan förbättras. Dessutom läggs stor vikt på en hållbar utveckling, t.ex. hur egna handlingar i vardagen kan påverka miljön, betydelsen av val av energislag, samt skillnaden mellan en förnybar och icke förnybar energikälla.

Alla Europas länder presenteras med fakta och bilder. Så gott som alla länders kartor finns även med i läromedlet. Länderna behandlas vart och ett under tillhörande region.

Författare: Göran Tengnäs

Illustratör: Per-Anders Nilsson, Göran Tengnäs, Stefan Gustafsson, Mona Balldin

GRUNDBOK ~ 174 sidor i färg

format 21x22,5 cm

Art nr 473.....128 kr

ARBETSBOK ~ 64 sidor format A4

Art nr 474.....59 kr

INNEHÅLL

Grundboken och arbetsbokens kapiteluppdelning

- 1 Europa - vår egen världsdel
- 2 Jorden förändras
- 3 Norden
- 4 Människorna kommer till Norden
- 5 Nordens länder
- 6 Östersjöländer
- 7 Bergskedjor och vulkaner
- 8 Västra Europa
- 9 Vatten i Europa
- 10 Centrala Europa
- 11 Transporter
- 12 Östra Europa
- 13 Energi och hållbar framtid
- 14 Södra Europa
- 15 EU - Europeiska unionen

METOD

I Boken om Sveriges geografi finns det gott om barnnära illustrationer, som ger stöd åt elevernas in-

Tydliga kartor presenterar Sveriges olika landskap, där också de viktigaste namnen och lägena är utsatta.

Småland

Natur och naturtillgångar

För länge sedan bestod Småland av elva små länder. När man slog ihop de "små länderna", blev Småland ett stort landskap, nämligen Sveriges tredje största.

Mer än hälften av Småland består av barrskog. I östra delen finns en hel del bördiga slätter. Den småländska jorden innehåller mycket sten. För att kunna odla marken har bönderna fått släpa bort mängder av sten från sina åkrar. Därfor finns det gott om stengårdsgårdar och stenrosen i Småland.

Eftersom bönderna ofta hade svårt att odla i den steniga jorden, försörjde sig många smålänningar genom att tillverka olika saker som de kunde sälja. Ofta var det saker av trä eller glas.

Det världsberömda möbelföretaget IKEA, startade som en liten möbelfirma i orten Älmhult. Mellan Växjö och Kalmar ligger Glasriket. Här har glasblåsare sedan 1500-talet tillverkat glas. Världsberömda glasbruk är Kosta och Orrefors.

Polkagrisar

Vid sjön Vättern ligger den vackra staden Gränna. Här började Amelia Eriksson tillverka sina goda polkagrisar år 1846.

Idag finns polkagrisstänger i många olika smaker och färger, men en äkta polkagris är alltid röd och vit. Men varför döpte Amalia sina karameller till polkagrisar? Det berodde säkert på att polka var en populär dans vid den här tiden. Det var då också vanligt att godis och karameller kallades för grisar.

Viktiga städer och platser

Barnboks författaren Astrid Lindgren växte upp i Vimmerby. Astrid har skrivit böckerna om Emil i Lönneberga, Madicken, Bullerbybarnen och många fler. Många av Astrids böcker handlar om livet i Småland när hon själv var liten.

Staden Jönköping ligger vid sjön Vätterns sydspets. Här finns ett tändsticksmuseum. Från Kalmar går det en bro till Öland. I Kalmar finns det ståtliga Kalmar slott. År 1397 bildade den danska drottningen Margareta ett nordiskt förbund i Kalmar. Då forenades länderna Sverige, Danmark och Norge i Kalmarunionen. Unionen kom att vara i 120 år. I Kalmarsund ligger den lilla ön Blå Jungfrun, som idag är nationalpark. Förr trodde man att ön var det Blåkulla, som alla påskkäringar flog till under påskknuten på sina kvastar.

Fotografier och målningar ger bra bildstöd och förstärker elevernas inläring.

I Boken om Europas geografi, samt i Boken om Nordens geografi finns tydliga kartor, som presenterar de olika länderna och där även de viktigaste namnen och lägena är utsatta.

Frankrike

Natur och naturtillgångar

Norra och västra Frankrike består av mycket åkermark. Östra delen av landet är mera kuperat och bergigt. Här ligger också bergskedjan Alperna. I söder vid det soliga Medelhavet finns kust med långa stränder och karga klippor.

Frankrike är Europas största jordbruksland. En tredjedel av landets yta består av uppodlad mark och betesmarker. Frankrikes milda klimat passar bra för odling. Bönderna odlar säd och potatis, men även vindruvor. Frankrike är ett av världens största vinländer. Mycket av vinet som tillverkas exporteras med god förtjänst till andra länder.

Många fransmän arbetar i bilindustrier. Kända franska bilmärken är Renault, Peugeot och Citroen.

I Toulouse tillverkas de franska flygplanen Concorde och Airbus.

Paris - Frankrikes huvudstad

Paris är Frankrikes huvudstad. Om du vill förflytta dig snabbt genom staden använder du tunnelbanan, metron.

Kända byggnader i Paris är Eiffeltornet, Triumbågen och den stora katedralen Notre Dame.

I det väldiga konstmuseet Louvren hänger den berömda målningen Mona Lisa.

Strax utanför Paris ligger det storslagna slottet Versailles.

METOD

Arbetsboken till **Boken om Sveriges geografi** har rubriker som överensstämmer med grundboken.

Arbetsbokens uppgifter har tydlig sidhänvisning till motsvarande avsnitt i grundboken.

Småland

GRUNDBOKEN sid. 38 – 39

Vad kan du om Småland?

1. Hur har landskapet Småland fått sitt namn?

2. Vad är Glasriktet för något?

3. Varför har många smålänningar börjat arbeta inom tillverkningsindustrin?

Smålands karta

Ta fram din kartbok och slå upp Småland.

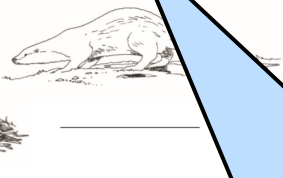
Vilka platser är markerade på kartan här bredvid?

1. J _____ tätort
2. H _____ tätort
3. V _____ tätort
4. K _____ tätort
5. O _____ tätort
6. V _____ tätort
7. N _____ tätort
8. G _____ tätort
9. V _____ tätort

Måla Smålands landskapssymboler.

Skriv namnen på landskapsblomma och landskapsdjur.

Kopiering av detta engångsmaterial är förbjuden enligt lag och gällande avtal.

24

Längs kust och hav

GRUNDBOKEN sid. 40 – 41, 44 – 45

Vilka är haven?

1. Vad heter de olika haven och vattnen runt Sverige? Skriv namnen på raderna!

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

6. _____

7. _____

8. _____

9. _____

2. Varför är inte vattnet i Östersjön lika salt som vattnet utanför Västkusten?

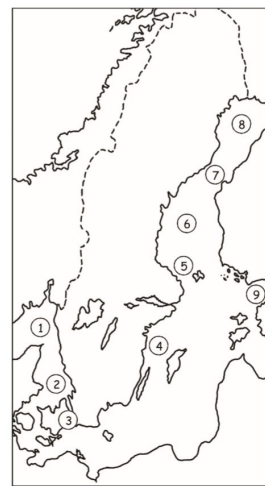
3. Vilka olika slags kuster kan man hitta i Sverige?

4. Vad är en skärgård?

5. Förklara vad fiskevot är för något?

6. Vad menas med algblomning?

7. Vad tycker du att man kan göra för att minska riskerna för oljeutsläpp?

Kopiering av detta engångsmaterial är förbjuden enligt lag och gällande avtal.

Alla landskapens namngeografi övas med blindkartor, där eleverna kan ta hjälp av det geografiska namnets begynnelsebokstav.

METOD

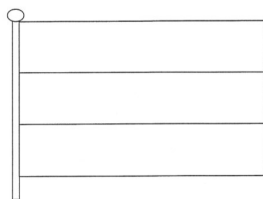
Arbetsböckerna till **Boken om Europas geografi** och **Boken om Nordens geografi** har rubriker som överensstämmer med grundboken.

Arbetsbokens uppgifter har tydlig sidhänvisning till motsvarande avsnitt i grundboken.

Bulgarien

GRUNDBOKEN sid. 138 – 139

Måla Bulgariens flagga.

Bulgariens karta

Ta fram din kartbok och slå upp **Bulgarien**.
Vilka platser är markerade på kartan här bredvid?

1. S tätort
2. P tätort
3. V tätort
4. B tätort
5. K tätort
6. M berg
7. S vatten

Frågor om Bulgarien

1. Kan du nämna några olika naturtillgångar som finns i Bulgarien?

2. Vilka grödor odlas i Bulgarien?

3. Vad känner du till om Rosornas dal?

Kopiering av detta engångsmaterial är förbjuden enligt lag och gällande avtal.

54

Energi och hållbar framtid

GRUNDBOKEN sid. 142 – 147

Energifrågor

1. Solen ger energi åt allt levande på jorden. Kan du ge några exempel på detta?

2. På vilket sätt är solenergin avgörande för att vattnets kretslopp ska fungera?

3. Här nedanför kan du se några exempel på olika energikällor.

Vilka av dem är förnybara och vilka är icke förnybara?

Sätt in de olika energikällorna på rätt plats i tabellen.

	Förnybara energikällor	Icke förnybara energikällor
vindkraft		
naturgas		
solenergi		
olja		
vågf kraft		
kol		
tidvattenkraft		
uran		
vattenkraft		

Kopiering av detta engångsmaterial är förbjuden enligt lag och gällande avtal.

Alla ländernas namngeografi övas med blindkartor, där eleverna kan ta hjälp av det geografiska namnets begynnelsebokstav.